

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי ז' אדר ב' תשע"ט | דף היומי בבלי: חולין קז.
דף היומי בהלכה: מסעיף ח' עד סעיף י"ג.
מוסר: דבר בעיתו פרק ד' מ"וכל זה" עד "ובפרט בעת הזה".
קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער הבחינה פ"ד 'והשביעית' עד פ"ה 'ואחר כן ישיב אל ליבו'

הדף היומי בהלכה

'לְחֵי הָעוֹמֵד מֵאֵלָיו' - באילו תנאים ניתן להשתמש בו כלחי?

לחי זה - לא ניתן לסמוך עליו כלחי בשבת זו. ואם היו במקום שני
לְחֵים שעמדו מאליהם, ונפל אחד מהם - השני כשר, כיון שיש
לומר שסמכו מבעוד יום על שניהם.
ומבוי שהיתה מחיצה בצידו הרביעי, ונפרצה, ונותר בה כדי
שיעור לחי - לדעת פוסקים רבים דינו כלחי העומד מאליו, ויש
שמסתפק בדבר.

'לְחֵי הָעוֹמֵד מֵאֵלָיו', דהיינו שלא נקבע במקומו לְשֵׁם התרת
ה'מבוי', וכגון צמחי בר שצמחו בפירצת המבוי, או עמוד שנקבע
שם במטרה לחזק את הקיר שבצידו - אם קבע ישראל גדול
מבעוד יום במחשבתו שִׁשְׁמֵשׁ כלחי, הריהו כָּשֵׁר. ואם אין לחי
אחר במקום, הרי זה כאילו נקבע שיִשְׁמֵשׁ כלחי.
אולם, אם נקבע בפירוש שלא ישמש כלחי, וכגון שגם בשבת
קודמת לא היה לחי אחר במקום, ולא סמכו על לחי זה לטלטל
חפצים ב'מבוי'; או שהתקינו לחי אחר במקום למרות הימצאו של

[שו"ע ססג, יא, משנ"ב לז-לט, ושעה"צ כח-כט; ביאורים ומוספים דרשו, 31 ור 33]

הדף היומי בהלכה

איזה 'לְחֵי' כשר רק משום ה'קול' שיוצא על אודותיו כי הותקן בפתח ה'מבוי'?

מותר לטלטל במבוי, כיון שבמקרה כזה אין צורך בלחי, מאחר
וה'עומד' שווה ל'פרוץ', או רחב ממנו, והרי זו מחיצה כשרה.
ולחי שנקבע לְשֵׁם לחי - אף אם לאחר מכן לא השתמשו
בו כלחי, וגם לא נקבע מבעוד יום שיִשְׁמֵשׁ כלחי - ניתן לסמוך
עליו בשבת; ואף אם רוחבו יותר מארבע אמות, כיון שיש 'קול'
שהתקינו לחי למבוי זה, וממילא ניכר שמשמש כלחי.

בהמשך לאמור: 'לְחֵי הָעוֹמֵד מֵאֵלָיו', אשר רוחבו ארבע אמות
או יותר, פסול, כיון ששיעור ארבע אמות הוא אורכו של 'מבוי'
(ראה שולחן ערוך סעיף כו); ולכן לא ניכר כי לחי זה משמש
כלחי, והריהו נחשב כמחיצת המבוי. ויש להעמיד לחי אחר, (ראה
במקורות).
אולם, אם רוחבו של הלחי העומד מאליו הוא כחצי הרוחב של
פירצת המבוי בצידו הרביעי, או יותר - למרות שאינו נחשב כלחי,

[שו"ע ססג, יב, ומשנ"ב מ-מג]

המושג 'פְּתוּתֵי מִכְתַּת שִׁיעוּרֵיהֶ'

הרביעי של ה'מבוי', ולכן, אף אם נחשיבו כשרוף, ראוי הוא לשמש כלחי.

והשימוש בחפץ כלחי אינו נחשב כהנאה ממנו, כיון שאינו משתמש בחפץ עצמו, אלא רק נהנה בעקיפין מהיתר הטלטול שהוא גורם; או משום שהלחי הוא ענין של מצוה, ו"מצוות לאו להנות ניתנו", כלומר קיום מצוה אינו נחשב להנאה.

[שו"ע שסג, ח, ומשנ"ב כט-ל; ביאורים ומוספים דרשו, 28]

חפץ העומד לאיבוד מחמת איסור אכילה או הנאה, נחשב לגבי דינים מסוימים כאילו כבר איבדוהו ואינו קיים; ובלשון חז"ל: "פְּתוּתֵי מִכְתַּת שִׁיעוּרֵיהֶ". ואף על פי כן, הקלו חכמינו ז"ל ואמרו שניתן לעשות 'לְחֵי' להתרת 'מבוי' מחפץ כזה, וכגון עצי אֶשְׁרָה האסורים בהנאה ועומדים לשריפה.

ונחלקו הפוסקים בטעם הדבר: יש אומרים שהוא מפני שאין שיעור לעוביו של הלחי; ויש אומרים שהוא מפני שאֶפֶר ראוי לשמש כלחי על ידי הדבקות שיכֶּבֶה ממנו למחיצה הסמוכה לצד

מרבין בשמחה

"התוצאה לא איחרה לבוא: מהר מאד מצאתי עצמי יושב ספון בהיכל בית המדרש בתחילת סדר א', שוקע במצולות הסוגיא עד דקויותיה..."

פרק נוסף ב'סקר השמחה הגדול' - והפעם: בחורי ישיבה מספרים על 'הדרך אל האושר' מתוך ניסיונם האישי | מרתק

שווה, הבנתי שאני יכול. מצאתי מד-ערך, מצאתי נישה, פינה שהיא רק שלי. מצאתי את הקוד שלי למנעול שהוא רק שלי. זר יבין אבל לא ירגיש.

כן עצתי לכל בני הישיבות: ראו את המעלות החבויות שבתוכם, תתחילו להאמין ביכולתכם, נסו להגיע לפסגתו של הדף שלב אחר שלב בדיוקנות אך בהחלטיות. כך תגיעו לשמחה האמיתית. מבטיח לכם, זה עובד.

בשביל אושר צריך לשלם

...חשבתי לעצמי: מי שחי כל חייו ללא חיפוש וביקוש שיש באמתחתם מחיר ומאמץ, איננו איש מאושר. הוא איש שחי חיי נוחות ועובר לצד חייו, ולא איש ש'חי' באמת.

שיטת 'רשימת ההצלחות'

...התחוויר לי שאין סיפוק גדול יותר ממילוי האתגרים. כשאדם ניצב על משמרתו עם שחר ויודע באיזו דרך הוא צועד כדי לצלוח את משימותיו היומיות, הוא מקבל כוחות לעמוד באתגרים - אך אליה וקוץ בה, לפתע אני רואה שהאתגרים גדולים הם מההצלחות. אני מתקשה לעמוד ביישומם, וזה מה שמביא אותי להישבר.

נטלתי דף ועט והתחלתי פשוט לרשום מהם הנקודות שבהן אני מתעלה ומתקדם יום יום, ובמה עדיין קשה לי להתמודד. ואז

במשאל מעניין שנערך בקרב מספר תלמידי ישיבות על נושא השמחה - הם התבקשו לכתוב מתוך ניסיונם האישי על הדרך שבה הגיעו לשמחה, על חוויה מיוחדת של שמחה הזכורה להם, ועוד. שלפנו מבחר קטעים מתוך תשובותיהם המגוונות והמחכימות, שפורסמו במדורו של הרב ה' וילנר ביתד נאמן (מוסף שבת קודש תצוה תשע"ג).

הכל בגלל קלסר אחד

...את השמחה האמיתית קיבלתי מהקלסר האדום שברשותי... לפני זמן מה ביקשני הר"מ שאתן לו את הדפים שכתבתי בשיעור כי הוא רוצה לעבור על שיעורו ולראות אם הוא נצרך לתקן את סגנון שיעוריו. בתחילה תמהתי מדוע בחר לקחת זאת רק ממני, והרי יש טובים ממני. גם הקשר שלנו לא היה כה מיוחד, בלשון המעטה, למרות שנכנסתי בקביעות לשיעור ואף רשמתי אותו מידי יום ביומו.

לאחר מספר פעמים שלקח ממני את המחברות, שאלני אם אני מסכים להביא לו גם את הדפים שאני כותב לעצמי בסוגיא. הוא מאד נהנה מסגנון כתיבת הדברים. מאז התחלתי לכתוב בסיום כל סוגיא... הקלסר האדום טפח ועמו הסיפוק הגדול שהיה מנת חלקי. 'המחייב' להראות לר"מ את הדפים עשה את שלו... הבנתי שאני

טוב, אם זה בהארט פנים לרעך, ויתור בדבר שבאמת קשה לך לוותר עליו, או תפילה ראויה וכדומה - אם כך תתחיל את יומך, באושר הניצוץ מאותו מעשה תוכל לצעוד בבטחה לשלימות המתבקשת והמיוחלת.

תתפלא, התחלתי בכך ונוכחתי בעליל כי כל מעשה שכזה מביא בעקבותיו מעשה נוסף, אולי בגדר מצוה גוררת מצוה. והתוצאה לא איחרה לבוא. מהר מאד מצאתי עצמי יושב ספון בהיכל בית המדרש בתחילת סדר א', שוקע במצולות הסוגיא עד דקויותיה וצולל בסופו במעמקי השיעור כללי המיוחד של ראש הישיבה, כשאני מבין לראשונה ממש את כולו למרות רום ערכו וחוזק סברותיו. כשהצלחתי מאוחר יותר אף להתנצח עליו עם רה"י במשך זמן ארוך, זו היתה פיסגת השמחה אליה הגעתי בישיבה.

מכך הסקתי כלל ברזל: בן ישיבה יקר, ככל שאתה זקוק בחריפות רבה יותר לעינוגים חיצוניים, זה מצביע על מצוקה גוברת בתוכך לחדווה פנימית, וזה מצביע על ריקנות. כפי שעושה נהג שמגלה את מיכל הבנזין שלו ריק מדלק, הוא צועד בבטחה לתחנת הדלק וממלא - כך עשה זאת בעצמך: תפוס כיוזמה מעשה טוב, ייעוד רוחני שעמו תתחיל להתמלאות, ועד מהרה תתמלא בשמחה אמיתית שתציף את כל יומך בישיבה בשמחה.

שמעתי מאדם נכבד עמו נועצתי, שאינני חייב ליטול על עצמי אתגרים רבים ומקשים. נטלתי על עצמי אתגר אחד - ללמוד שתי הלכות מידי בוקר לאחר התפילה.

לפתע ככלות החודש הראשון אני מגלה מה אושרו של מי שבקיא בכל ברכות הנהנין. ראיתי שבאתגר קטן ניתן למלא ייעוד ולהמשיך בסיפוק למילוי האתגר הבא. 'שיטת השלבים'. אי אפשר לבלוע הכל, אסור להציב רמת שאיפה מוגזמת. אני צריך לשאוף ליותר ממה שאני עכשיו, להצליח במטרה, ורק אז להציב מטרה חדשה ניתנת להשגה.

לא אוכל לומר שהטבלה הייתה ברורה לכיוון אחד, אבל מה שנתחוויר לי עד מהרה הוא, שרשימת ההצלחות באתגרים היא בהחלט מרשימה ומתארכת, ויש בה את הכח לתת סיפוק רב, אלא שעד עתה לא שמתי לב להצלחות בצורה מרוכזת. לא פלא הוא שלאחר ימים מספר מעת שהפנקס פתוח והיד רושמת, החל המפנה אף ביתר המטלות שהצבתי לעצמי באותו פנקס.

להתחיל את היום במעשה טוב

...הגעתי למסקנא לאחר בירור והעמקה עם רה"י, וגם בהבטה על יושבי השורה הראשונה מקרב בני ישיבתנו, שאולי לזה כיוונו חז"ל באומרם 'דרך ארץ קדמה לתורה': עשה לעצמך מעשה אחד

עניינא דיומא - פורים

קצין הגסטאפו לשעבר התבונן בכיפות ובציציות של שלושת נכדיו היהודים - והוכה בהלם

מבני בניו של המן למדו תורה בבני ברק

מספר שנים בארץ החליט להתגייר. בהמשך התגלגלו העניינים שהוא הגיע עם ילדיו לבקר את אביו הקשיש. הלה התבונן בכיפות ובציציות של שלושת נכדיו והוכה בהלם...

בשלב זה החליט הבן לברר כיצד זכה אדם שכזה לשלושה נכדים יהודים עטורי פאות. "שאלתי אותו ישירות מה עשה, שהביא לו מזל טוב שכזה. הסברתי לו שאנו היהודים מאמינים שיש השלכות לכל מעשינו, ושמעשינו נמדדים בקפדנות. הוא התבונן בי והרהר בשאלה.

"אני לא יכול לחשוב על שום דבר יוצא דופן, השיב, אבל פעם בפרנקפורט, כשאספנו את היהודים, היתה לי הזדמנות להציל את חייהם של שלושה ילדים יהודים שהסתתרו בבית יתומים קטולי. משום מה הם עוררו בי חמלה, הם נראו כה אבודים ואומללים, שריחמתי עליהם והנחתי להם להימלט".

ואז אמר לו הבן: "אתה יודע, אבא, אילו היית מציל ארבעה

"מבני בניו של המן למדו תורה בבני ברק" (גיטין נז:)

מגיד מישרים הרה"ג ר' בערל וויין נקלע לבית כנסת שלא בשכונת מגוריו בירושלים. ממש מולו התיישב אדם בהיר שיער עם שלושת ילדיו שהיו דומים לו. הרב ויין לא יכול היה להתעלם מהמחשבה שעלתה בראשו - המראה שלהם 'ארי' לחלוטין...

לאחר התפילה הציע לו ידיד להאזין לסיפורו האישי של האישי, ששמו היה אברהם. הוא נולד בגרמניה לאדם שהיה קצין ביחידת העלית של הגסטאפו, יחידת הרג שנודעה בשם "יחידת ראשי המוות". שנים רבות לאחר המלחמה נלכד אביו ונידון לעשר שנות מאסר. אביו מעולם לא דיבר על עברו, וכשנתפס, קרא בנו על פשעיו בעיתון. "הגילוי שאבי חי חיים כה מפלצתיים, היה מזעזע", תיאר הבן.

בעקבות זאת פיתח הבן ענין רב בנושא השואה, עד כדי שהחליט לבקר בישראל על מנת להכיר את העם הנרדף. כעבור

ילדים, ייתכן שהיו לך היום ארבעה נכדים..."

בגרוננו וכמעט נחנק, ועבר שם אדם רשע, וכשראהו משתעל ונאנק, הכהו בערפו בחוזקה על מנת להמיתו, אך למרבית הפלא הציל בכך את חייו, כי על ידי מכותיו יצאה העצם מגרוננו. משהביאו את משפטו של אותו אדם לפני המלך, פסק את דינו כך: הוא עצמו ייהרג, משום שהכה את בן המלך בכוונה להמיתו, אולם בניו יהיו סמוכים על שולחן המלך, מידה כנגד מידה, כפי שהוא הציל את בן המלך... כך גם לגבי המן, הוא עצמו צריך להתלות על שרצה להרוג את היהודים, בני המלך, אולם כיוון שעל ידי מכותיו וגזירותיו חזרו ישראל בתשובה וקיבלו עליהם את התורה שבעל פה, זכה שבניו יהיו סמוכים על שולחן המלך, ויצא ממנו רבי עקיבא שהעמיד את התורה שבעל פה בעם ישראל.

המעשה הובא במוסף שבת קודש של יתד נאמן, מתוך אוסף מאמריו (בשפה האנגלית) של הרב ויין. בהקשר לכך הביאו שם את דברי הספרי זוטא פ"ז בענין ירבעם בן נבט: "מכאן אמרו מגלגלין זכות על ידי זכאי וחובה על ידי חייב, ומידה זו נוהגת בכל משפחות האדמה, בין בישראל בין באומות העולם". היינו, שדי בכך שהאדם זכאי רק בדבר מסויים, כדי שתתגלגל על ידו זכות. צריכים להבין אפוא, איזו זכות היתה להמן - הרשע הגדול שביקש להשמיד ולהרוג כל את היהודים - שבניו למדו תורה בבני ברק? ובפרט שלכמה דעות בחז"ל הכוונה היא לתנא הגדול רבי עקיבא? המגיד מדובנא המשיל על כך משל לבן מלך, שנתקעה עצם

עניינא דיומא - פרשת זכור

האם מותר להוציא ספר תורה לקריאת 'פרשת זכור' שעושים רק עבור נשים?

וגם: זָכַר או זָכָר? העדויות הסותרות על מנהגו של אדונינו הגר"א זי"ע

תורה רק עבור נשים, ואפילו אם ישנן עשר נשים, ואף הנהגים לעשות כן, מכל מקום אין לברך על קריאה זו, כיון שלדעת כמה מן הפוסקים נשים פטורות מקריאה זו. וכן הורה הגרי"ש אלישיב (הליכות בת ישראל עמוד רצו) שאם עושים מניין מיוחד לקריאת נשים, יש להקפיד שיהיו במנין הזה עשרה אנשים, ובטעם הדבר כתב בהליכות בת ישראל (שם) שכיון שנפסק בשו"ע (סימן קמו סעיף ב) שקריאת פרשת 'זכור' צריכה להיות בעשרה כיון שהיא מדאורייתא, לכך צריך עשרה אנשים, כי נשים אינן מצטרפות למנין עשרה [ראה בשו"ת בנין ציון הנ"ל שגם כתב סברא זו].

העדויות הסותרות על מנהגו של אדונינו הגר"א זי"ע בקריאת

המילה 'זכר' שבפרשה

מקור דברי המשנ"ב באופן קריאת המילה 'זכר' בצירי או בסגול בקריאה של פרשת זכור (סי' תרפה ס"ק יח) הוא מהמובא במעשה רב (אות קלד) כיצד נהג אדונינו הגר"א בקריאה זו. במעשה רב עצמו (אות קלד) כתב שהגר"א היה קורא את המילה 'זכר' בסגול. ובפירוש פעולת שכיר (ס"ק א) הביא שכן העידו רבים ושלמים ששמעו את הגר"א בקריאתו פרשת זכור. אלא שבהסכמה למעשה רב של מרנא הגר"ח מואלוזין מתיחס לעדות זו על אופן קריאת הגר"א את המילה 'זכר' וכותב: 'ומה שכתב לקרות בפרשת זכור את המילה 'זכר' בשש נקודות [סגול], אני שמעתי מפה קדוש שקרא את המילה 'זכר' בחמש נקודות

האם מותר להוציא ספר תורה לקריאת 'זכור' שעושים רק עבור נשים?

לגבי חיוב נשים בשמיעת פרשת 'זכור' נחלקו הפוסקים: דעת החינוך (מצוה תרג) שאינן חייבות בזכירת מעשה עמלק כיון שאינן מצוות להלחם. וכן כתבו בשו"ת אבני נזר (או"ח סימן תקט) ובשו"ת תורה לשמה (סימן קפז), וכן הכף החיים (ס"ק ל) וכן הורה החזו"א (טעמא דקרא עמוד רלו) שאין נשים חייבות לשמוע קריאת פרשת 'זכור' [וראה בכף החיים (ס"ק ל) שמצות קריאה אין להן, שהיא מדרבנן, אבל מצות זכירה יש להם מהתורה שאינה מצות עשה שהזמן גרמא].

מאידך, בשו"ת בנין ציון החדשות (סימן ח) הביא בשם רבי נתן אדלר, שהן חייבות לשמוע קריאת 'זכור' וכן נקט להלכה, וכן כתב בשו"ת מהרי"ל דיסקין (קו"א אות קב) שלפי הדעות שחיוב 'זכור' הוא מהתורה גם נשים חייבות בזה מהתורה. וכן כתב בשו"ת מנחת יצחק (ח"ט סימן סח אות א) שכך התפשט המנהג ברוב קהילות ישראל שנשים הולכות לשמוע קריאת 'זכור', וכן הורה הגר"מ פנינשטיין (הליכות בת ישראל עמוד רצז). ובשו"ת שבט הלוי (ח"ג סימן סה אות ב) כתב שכיון שנשים אינן נזהרות לזכור מעשה עמלק, יש להן חיוב לשמוע פרשת 'זכור' לא מחיוב הקריאה אלא מצד חיוב הזכירה על כל פנים.

ונהג בקהילות רבות שעושים מנינים מיוחדים לקריאת פרשת 'זכור' לנשים, ומוציאים ספר תורה במיוחד עבור קריאה זו, ובשו"ת מנחת יצחק (שם) כתב שיש להחמיר שלא לקרות בספר

[צירי], ולא ידעתי אם השומעים שמעו וטעו לומר בשש נקודות או אולי בזקנותו חזר בו, יחקור נא לעמוד בזה על האמת'.
ובפירוש פעולת שכיר (שם) אחר שמביא ששמע מעדים נאמנים שקרא הגר"א בשש נקודות, הביא מה שהעיד מרנא הגר"ח, וסיים שאנחנו שמענו בעוד חיים חיותו ואחר פטירתו לחיי העולם הבא מכל העומדים לפניו שקרא בשש נקודות, ובודאי התחדשה הלכה

זו אצלו בזקנותו כדברי מרנא הגר"ח.
ומטעם זה כתב בשו"ת תשובות והנהגות (ח"ה סי' רכח אות ה) שיש לקרוא בתחילה 'זכר' בצירי כי זו הקריאה המעולה, ואחריו בניקוד סגול, כיון שקריאה זו היא רק שמועה בשם הגר"א ואין ברורה דעתו המוחלטת [וראה באשרי האיש (פמ"א אות יא) שהביא שמועה בשם הגרי"ש אלישיב שאין הבדל בסדר הקריאה].

הסיפור היומי

לאחר שירד הטרמפיסט, הבחין השליח לתדהמתו כי המעטפה נעלמה. הוא מיד חשד בנוסע, אך לא היה לו מושג מיהו. למעשה הנוסע לא לקח את הכסף, אלא כך ארע הדבר...

או מצא אבדה וכחש בה

את המעטפה והיא נפלה לרחוב. יהודי אחד מצא את המעטפה מוטלת ברחוב. הוא זכר כי הדין הוא שהמוצא מעות, הרי אלו שלו... כך הוא למד בתלמוד תורה כשהיה ילד קטן. אלא שהוא לא היה בטוח כי פסק כראוי... חודשים הוא שמר על המעטפה. לאחר שהשתמש בשלש מאות דולר, משהו הציק לו והחליט לשאול - להתייעץ עם רב בית הכנסת שלו, האם הוא נוהג כהלכה. סיפר לו: "מצאתי כסף ברחוב, נכון שזה שלי?" אמר הרב: "ספר לי, פרט בדיוק מה ארע". סיפר. אמר לו הרב: "אתה גנב! על המציאה יש סימן, אתה חייב להכריז".

המוצא תלה מודעות באיזור מגוריו. המחותרן ראה את המודעה, התקשר אל ידידי ושאל אותו האם היה איזה סימן על המעטפה [בדרך אגב אציין את גדלות הנפש של המחותרן: עד לאותו רגע לא ידע ידידי מהסיפור הזה. המחותרן לא סיפר לו שהכסף כלל לא הגיע אליו, וכמובן לקח את ההפסד על עצמו]. כך חזר הכסף לבעליו, כאשר במשך כל אותו זמן היו בטוחים השליח והמחותרן שאותו טרמפיסט שלח ידו במעטפה...

(ע"פ 'נר לשולחן שבת' פקודי תשע"ט)

מעשה בידידי הג"ר ... שעשה שידוך למזל טוב. כאשר קנו דירה בבני ברק עבור הזוג, שלח אליו המחותרן שליח - יהודי שהיה יד ימינו לכל ענייניו - לקבל ממנו את הכסף שהתחייב על התשלום הראשון לדירה. ידידי הניח את הכסף, סכום נכבד מאד, בתוך מעטפה. בדרך כלל לא היה רגיל לרשום כלום על המעטפה במקרים כאלו, גם לא את שמו או את מספר הטלפון שלו לסימן. אך הפעם חרג ממנהגו. הוא רשם על המעטפה את הסכום בגדול והקיף אותו בעיגול. "בכל הפעמים ששלחתי כסף, או שהחזרתי כספים, אף פעם לא עשיתי כן!" - סיפר לימים על גודל השגחתו של הבורא יתברך.

השליח נטל את המעטפה עם הכסף, אלא שכשנכנס לרכבו פשע בשליחותו, והניח את המעטפה לידו בין המושבים. באמצע הדרך העלה טרמפיסט, יהודי חרדי, שישב במושב שליד הנהג. והנה לאחר שירד הטרמפיסט, הבחין השליח לתדהמתו כי המעטפה נעלמה... מיד חשד בנוסע, אך לא היה לו מושג מיהו. למעשה, הנוסע לא לקח את הכסף. אלא כך ארע הדבר: הנוסע היה לבוש מעיל ארוך, וכשיצא מן הרכב, המעיל משך עמו

קם הממונה לומר דרשה בפני מרן הגראי"ל שטיינמן זיע"א, ובפני הרב של פורים, והודיע: "אנו מעוניינים להכתיר את מרן רה"י לרבי שלנו... מרן התחמק ואמר: "זכי צריך רב? הרי יש לכם את הרב של פורים..."

על ההחלטה הגורלית של מרן הגראי"ל שטיינמן זיע"א

לקראת שבת מלכתא שמות חלק ב' מיוחד לפורים, להזמנות: 02-560-9000

פורים בפתח,
והשאלות חוזרות
מדי שנה.
האם ניתן לשלוח
סוכריות לסבא?
ומה שלהנו שנה
שעברה לדוד
מבני ברק?
וכמובן מה ניתן
השנה למלמד
בחידר?
ואיך נצליח להגיע
לידידנו באלעד.

18 ש"ח והמתנות

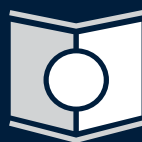
יש לנו הצעה מיוחדת עבורכם

לרגל הוצאת הכרך החמישי בסדרת הספרים המצליחה 'לקראת שבת' ו'יקרא א'-פסוק ארגון 'דרשו' ו'אחינו' במבצע ענק, של מתנות יוקרה שישמחו מאוד אתכם ואת המקבלים ממכר והמשלוח עלינו.

תרמו לארגון 'אחינו' החל מ-18 ש"ח לחודש, וקבלו מתנות: סט הספרים המבוקשים 'משנה ברור' מהדורת 'דרשו' וספר 'לקראת שבת'. ובנוסף קבלו כרטיסי הגרלה בסכום מצטבר של 50.000 ש"ח

לתשומת לבכם: 'לקראת שבת' שמות ב' עם קובץ מיוחד וסיפורים מרתקים לימי הפורים. ובכרך 'ויקרא א' קובץ ענק ומיוחד, עם סיפור וראיונות מרתקים בענייני חג הפסח.

להצטרפות וקבלת המתנות:

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית להיווק
ועידוד לימוד התורה

המרכז לסייע והכוונת תלמידים

נאות בדרר

תורמים 18 ש"ח למשך 16 חודשים סך התרומה 288 ש"ח

ומקבלים מתנות

סט 'משנה ברורה' דרשו'

ספר 'לקראת שבת' שמות ב' - פורים

או 'לקראת שבת' ויקרא א' - פסח

2 כרטיסי הגרלה על 50.000 ש"ח

מסלול מס' 25 - המתנה בשווי 538 ש"ח

מוקד 'דרשו' 02-5609000

"בעודנו מהלכים במשעולי בית העלמין הגדול בוויילנה, צדה לפתע את עינינו אחת המצבות שעליה נרשם נוסח חריג מאוד ויוצא דופן. נברנו בפנקסי הח"ק הישנים עד שמצאנו את שם האיש והסיפור המופלא שמאחוריו..."

וּנְפֹשׁ פִּי תִקְרִיב (ויקרא ב א)

"והרי דברים ק"ו, ומה אם מי שאינו מקריב נפש, כתיב בו נפש, מי שהוא מקריב נפש, על אחת כמה וכמה כאלו נפש הקריב" (ויקרא רבה, ג).

סיפר אחד מחכמי התורה זצ"ל מעשה מופלא.

ויהי היום, אנו הולכים בזהירות בין המצבות בתוככי בית העלמין הגדול דוילנא, ולפתע צדו עינינו נוסח מופלא על גבי מצבה סתמית: "פה נטמן האיש פלוני בן פלוני, נפטר ונסתלק לבית עולמו ביום פלוני ונטמן ביום פלוני... כפה פרשה לעני וידיה שלחה לאביון". בפסוק זה הסתיימו האותיות שעל המצבה! פסוק מאשת חיל על איש מוילנא, לא על אשה...

הפלא ופלא. הנשמע דבר כזה, לחרוט פסוק מאשת חיל על בעל בעמיו? הסקרנות התעוררה בנו לדעת את סודה של מצבה זו, והחלטנו לעיין במקורות, בפנקסי חברה קדישא הישנים. יגענו וב"ה מצאנו את שמו של האיש והסיפור שמאחוריו. מעשה נפלא. יהודי היה בוילנא רבתי, איש רוח, אוהב צדקה וחסד. עשירותו היתה לשם דבר בכל העיירות הסמוכות, והמעניין בטבעו של האיש, שכפי גודל עשירותו כן גדלה נדיבות ליבו להרבות צדקה לעניי ישראל. עמד האיש שנים רבות והוזיל מממונו הון רב לכל קשיי יום, עניים מרודים וסתם עמך הזקוקים למתן יד, והכל עמדו משתוממים על השמחה שבנתינת הצדקה. הוא פשוט אהב בכל ליבו לפזר את נכסיו, לפורטם לממון ולהעביר את הכל לכיסם הריק של העניים. רודף צדקה.

והנה הגיעה תקופה חדשה. האיש הצדיק הלזה החל יורד אט אט מנכסיו, מסחרו התנהל בעצלתיים, נפילה קטנה גררה אחריה מפלה גדולה, וילך האיש הלך וחסור עד כי יבשו המים. התרושש מממונו המזומן. נותר לו האיש עם בית מפואר מלא בכלי כסף וזהב, אבל כסף לעניים אין. ותהום כל העיר. השאלה הדהדה ברחבי וילנא, מה ראו על ככה ומה הגיע לאיש זה שהרבה צדקה ואעפ"כ נענש בעונש קשה. הסתר פנים לכאורה.

הדיבורים הגיעו גם לאוזני ראשי הקהל, דינים ומורי הוראה, גדולי תורה ויראה, עד שהחליטו להושיב בית דין ולדון בעומקה של סוגיא זו. עונש גדול זה על שום מה. התכנסו כמה חכמים והעמיקו בכל דרכי חייו של האיש, ומצאו את חטאו: יהודי זה לא שמע לקול דברי חז"ל שאמרו המבזבז אל יבזבז יותר מחומש, כי מרוב תשוקתו לחלק צדקה לא שת ליבו ובזבז הרבה יותר מחומש מנכסיו (נכסי דנידי ונכסי דלא נידי).

היהודי בעל הצדקה שנותר כבר ללא מזומנים, לא נלאה אלא המשיך למלאות את תשוקתו בשיטה חדשה: לחלק כלים ומתנות מתוך ביתו פנימה, מהנכסים עצמם שנשארו לו בבית.

ראו בית הדין את מעשיו המרובים מנכסיו, טיכסו עצה כדי להצילו מחורבן כל ביתו עד שהודיעו לו חגיגית על מאסר בית. "אין לך רשות לצאת". חשבו הדיינים כי בצורה זו ימנעו את הגישה אל האיש. העניים לא יפגשו בו ברחובה של עיר, עד שיתורו להם לחפש נדבי לב אחרים.

עניי העיר והסביבה שהכירוהו היטב לא התייאו, לא פסקו מלחפש דרכים לבקש ממנו נדבות. הם החלו מתדפקים על חלונות הבית, היו מתכנסים בשעות הלילה המאוחרות לבכות את עוניים, עד שהתעורר משנתו, קם הציץ ונפגע. כך בלילות השליך לעברם החוצה מכל הבא ליד, כלים מכלים שונים, מנורות כסף, פמוטות, שעונים וחפצי ערך שנותרו בבית, והבית התרוקן מכל וכל. אין כסף ואין זהב. והאיש נותן בשמחה במרץ ובמשנה עונג, "רודף צדקה" (שלא כדון).

עד שהגיע ובה הלילה האחרון. בחצות הלילה נקשו על חלון הבית שני עניים בוכיים. נכמרו עליהם רחמיו של העשיר (לשעבר), הוא נכנס פנימה לחפש חפצי ערך על מנת לזרוק לעברם, יגע וחפש אך לא מצא כלום. כל החפצים כבר שוכנים כבוד בבתים אחרים. העניים לא ויתרו, ביקשו - אולי בכל זאת? רחם עלינו ועל משפחתנו הרעבים לחם.

בעה"ב נכנס שנית, חיטט בכל החורים והסדקים, בארונות ועל הארונות, עד שמצא, ויצא למרפסת ובידו כף של זהב טהור. כף זהב שקיבלה מחותנו העשיר ביום נישואיו. אלא שכאן בוכים שני עניים ובידו רק כף אחת, מה עושים? גירד האיש בפדחתו, הרהר רגע קט ומיד עלה רעיון פשוט במוחו: שבר את הכף לשני חלקים, עני אחד קיבל את ידית הכף והשני קיבל את הכף. העניים החישו צעדיהם למכור את הזהב ולקבל תחתיו ממון לרווחת משפחתם. בבוקר כבר לא היה בעל הבית בין החיים. השיב את נשמתו לבוראה. זה היה לילו האחרון של האיש עלי אדמות.

על סיפור זה שעמו הסתיימו חייו החליטו לחרוט על מצבתו את המילים הבאות: "כפה פרשה לעני" - זו הכף, לעני האחד; "וידיה שלחה לאביון" - זו הידית לאביון השני...

מעשה שהיה - מפי עד נאמן ששמע מפי רבי ישע בער סאלאוויצ'יק זצ"ל, שראה את המעשה כתוב בפנקס חברה קדישא דוילנא. (להגיד)

כמה זה חצי רוח הקודש? מה ההבדל בין בו"ה לרפו"ש? ומיהו האדמו"ר שלא הסתכל על פחות מ-100 דולר?

לקט חידודים ודברי צהות מגדולי ישראל

החרשתי". תמוה: עם שלם עומדים להפוך לעבדים נרצעים של פרסיים שפלים, ומה התגובה על כך - החרשתי? ר' דוד הניג מלייקווד טורח רבות בהקמת פרויקטים דרכם יכולים יהודים שומרי תורה ומצוות להשיג פרנסות מתאימות. מאחורי הפעילות שלו מסתתרת עובדה מרתקת: בוסים גויים אינם מעוניינים להכניס למקום העבודה שלהם יהודים. וזה לא נובע מאנטישמיות, אלא מהכרה בערכם ומצויינותם של בני העם הנבחר. הדבר הפך לתופעה - יהודי צעיר מתקבל לעבודה, ועד מהרה מוצא את עצמו סולל דרך במעלה החברה עד כדי איום על מעמדו של הבוס עצמו. זהו הנימוק שנלחש מפה לאוזן אודות הסירוב לקבל יהודים לעבודה. הם מצויינים ושאפתנים מדי.

על פי יסוד זה הסביר אחד הדרשנים את הפסוק "ואילו לעבדים ולשפחות נמכרנו החרשתי". החרשתי, בהחלט. כי אתה יכול לסמוך על היהודים שעד מהרה יגלו את הדרך להעפיל משפל העבדות לגאון האדונות ---

(הרב דוד גרוס, מוסף שבת קודש תצוה תשע"ג)

כידוע, לאחרונה כאשר מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א נחלש ומתעייף מחמת קהל הצובאים על פתחו והלילות הארוכים ללא שינה, הוא אומר את הברכה בראשי תיבות: בו"ה [ברכה והצלחה]. יום אחד כאשר עבר יהודי (הארבעים ושלוש בתור) וביקש ברכה לרפואה על חולה, מרן השיב לו: "רפואה שלימה". נכדו שליט"א שראה שהסבא חלש, שאל: "ומדוע שסבא לא יאמר לו רפו"ש? - רפואה שלמה בראשי תיבות. מרן שליט"א חיך והשיב לנכד כי רפואה צריכה להיות שלימה...

סיפרו כי פלוני מתושבי העיר בריסק נכנס למרן הגר"ח מבריסק צוק"ל ורטן: הרב 'מובל', הרב לא מכיר מה שנעשה. הרב גם לא מכיר את הדור של היום לפרטי פרטיו, מה קורה ברחוב שלנו וכו', גיבובי טענות מוכרות גם בדורנו אנו. הגיב לו מרן הגר"ח: "יתכן ויש ממש בטענותיך שאינני מכיר בטיבן של עובדות, אך מה אעשה ואותך אני מכיר היטב..."

(הרב א' חפץ, מוסף שבת קודש תצוה תשע"ג)

מספרים שיהודי אחד נכנס למרן הגר"ח חיים קניבסקי שליט"א לבקש ברכה. היהודי היה בלא כובע וחליפה ועם חולצה בעלת שרוולים קצרים, וידועה הקפדתו של מרן שליט"א על ענין זה. מרן לא התייחס אליו, וגם כאשר ניסה שוב לבקש ברכה לא זכה למענה.

נכדו של הגר"ח שעמד שם הבין מיד את סיבת הדבר, פשט את חליפתו והלבישה לאותו יהודי, ומיד הרים הגר"ח את עיניו ובירכו בברכה והצלחה. ואז הסתובב הגר"ח ופנה לנכדו ואמר לו: "תאמר לו שהברכה תחול עליו כל זמן שיהיה לבוש בחליפה..."

אומרים בשם הרה"ק רבי פנחס מקוריץ זי"ע, שאל יבקש אדם "גדלות" יותר מדי. ופעם התפלל אחד שיזכה ל"רוח הקודש" - ותפילה עושה מחצה - והשיג רק "רוח"...

מסופר על הגה"ק מסאטמאר זי"ע, שכשהיה צריך להיכנס לארצות הברית נשאל על ידי הקונסול: "מי מופיע על השטר של הדולר?" (דולר בודד). כמובן הוא לא ידע, אך בפקחותו אמר מיד לגבאי שיאמר לקונסול, שעל שטר של פחות ממאה דולר הוא אפילו לא מסתכל... הלה נהנה ופטר אותו ונתן לו אשרת כניסה לארצות הברית.

(ע"פ 'נעם שיח' ויקרא זכור תשע"ט, בשינויי עריכה קלים)

במשתה היין לעת זקנותו אמר פעם האדמו"ר ה'דברי יואל' מסאטמאר זצ"ל: "בצעירותי הייתי שותה הרבה מאוד בימי הפורים, כיון שכן כתב הרמ"א ז"ל (סימן תרצ"ה) שצריך לשתות 'יותר מלימודו' (יותר משיעור שרגיל ללמוד תורה בכל יום...) ובימים ההם למדתי בהתמדה רבה, וע"כ הייתי מוכרח לשתות כל כך הרבה עד שיהיה 'יותר מלימודי'. אבל כעת" - נאנח - "אין אני צריך לשתות כל-כך עד שיעלה על לימודי..." (ע"פ 'מושיען של ישראל').

במגילת אסתר כתוב: "ואילו לעבדים ולשפחות נמכרנו,

אברך הגיע למרן הגר"ח קניבסקי שליט"א ובפיו בקשת ברכה: "אני צריך לרכוש דירה ויש לי רק חצי מיליון שקלים". מרן שליט"א השיב: "תקנה ספר תורה"

מה אירע כעבור יומיים? זמי מצא את מקורה של הסגולה

סכום כסף, ובכך החל את הוצאת העסקה אל הפועל, כאשר לצורך הסדרת כל פרטי התשלומים ומועד סיום הכתיבה ויתר הפרטים הטכניים נקבעה פגישה לסוף אותו שבוע. כעבור יומיים מעת התשלום הראשון, מקבל האברך טלפון מאביו. "שמע בני יקירי, יש לי שתי בשורות בעבורך, האחת בשורה לא טובה, והשניה בשורה טובה. האחת הלא טובה היא, שדורך המתגורר בארצות הברית נסתלק לבית עולמו. הבשורה השניה היא, שבצוואתו הוא הותר על שמך סכום של מיליון וחצי שקלים, טבין ותקילין..." ותוך כדי הדברים מביע האב את פליאתו ומתעניין אצל בנו האם היה לו קשר מיוחד עם הדוד... האברך סיפר זאת להגאון הגדול רבי חיים פיינשטיין שליט"א, ראש ישיבת 'עטרת שלמה', וראש הישיבה השיבו על אתר: "תעיין בגמרא בפרק הדר, תראה שזה גמרא". שם בגמרא, במסכת עירובין דף ס"ד, כתוב: "מה יעשה אדם וממונו יתקיים בידו, יקח בהן ספר תורה".

(מגזין 'במה' מס' 33)

לפני מספר שבועות נכנס אברך למשרדי מכון 'הוד והדר' לסת"ם בבני ברק וביקש לרכוש באופן מיידי ספר תורה מהודר. בעלי המכון הביעו פליאה והסבו את תשומת לב האברך המתעניין, כי רכישה שכזו עלותה הון רב ויכולה להגיע גם לכדי סכום של מאתיים אלף שקלים. הם הסבירו לו, כי בדרך כלל רכישה שכזו אינה מתבצעת כך באופן מיידי, אלא רק לאחר מחשבה ושיקול דעת. ואולם האברך נותר בשלו, מביע את רצונו לרכוש ספר תורה מהודר בכל מחיר שיושת עליו, והעיקר שיהיה זה באופן מיידי. לפליאתם השיב האברך, כי הוא בא לכאן מיד עם צאתו מביתו של רבן של ישראל מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א, אליו הגיע ובפיו בקשה לברכה, באשר הוא זקוק לרכוש דירה בבני ברק ואין בידו אלא חצי מיליון שקלים, וסכום זה אינו מספיק לרכישת הדירה. כששמע זאת מרן שליט"א, השיבו: "תקנה ספר תורה". "שאלתי את מרן שליט"א שוב", כך מספר האברך, "שאני מבקש ברכה לדירה. חזר מרן שליט"א ואמר: 'תקנה ספר תורה'. ועל כן מצוה לשמוע דברי חכמים, ונפשי בשאלתי לרכוש ספר תורה מהודר באופן מיידי". לצורך הוכחת כוונתו, שלף האברך

השונות היומי

איך אפשר לקיים מצוות מחיית עמלק עם כוס מים?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

הודאת בעל דין (בקנין אודיאת), ולאחר מכן נכלה את המאכל או המשקה, ובכך נאבד אותו ונקיים מחיית עמלק. אך הגר"ד לנדו שליט"א העיר על עצה זו, שכיוון שנצטוונו למחות ממון עמלק, בכלל זה גם אין להקנות לו ממון. והגאון הנ"ל השיב, שכיוון שמטרת ההקנאה היא ע"מ לאבד אין בזה איסור. ויה"ר שנזכה לבער את הרע מן העולם ולמחות את עמלק, ויהיה השם שלם וכסאו שלם במהרה בימינו אמן.

שאלה: האם שייך בזמן הזה לקיים מצות מחיית עמלק באופן מעשי, וכיצד?

תשובה: הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצוק"ל הציע דרך למחות את עמלק בזמננו, אף שאין אפשרות להכיר "עמלקי מיוחד" להמן הרשע ולאנשי עמלק. והעצה היא ע"פ רש"י שאומר שיש מצוה גם למחות את ממונם של עמלק, א"כ ניקח דבר מאכל או כוס מים, ונקנה זאת לעמלקי שנמצא הכי צפוני בעולם, ע"י

להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **מאיר שפרוך שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/2

הרב **אליהו אורנשטיין שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/1

הרב **אפרים סגל שליט"א**
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 1/3/2

הרב **אריה זילברשטיין שליט"א**
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

הרב **יוסף ברגר שליט"א**
ווארט עם סיפור בראי הפרשה

שלוחה 7

הרב **מרדכי שלמה פריינד שליט"א**
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 1/3/1

הרב **שלמה לוינשטיין שליט"א**
הרצאות ושיעורים מיוחדים על פורים

שלוחה 7/2

הרב **אהרן טוסיג שליט"א**
הרצאות ושיעורים מיוחדים על פורים

שלוחה 7/1

הרב **אברהם פוקס שליט"א**
הפוחת בכל יום - המייל היומי של דרשו

שלוחה 3

הר' **שלום יננס ואברהם פוקס שליט"א**
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע

שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

התבקש ע"י אשה עניה לאסוף עבורה כסף בניהמ"ד, ולאחר שהתחיל אמר לו אחד שאשה זו רמאית - האם רשאי להפסיק?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

או לעכב משכורתו [אמנם אם רוצה לפטור בסוף החודש או בסוף השנה כשנגמר חוזה העבודה אתו, יש שכתבו שמותר, ראה שם הרחבה בענין זה].

בסעיף י"ב כותב ה'חפץ חיים' מהו תיקונו של אדם שעבר ושמע לשון הרע והאמין בלבו - "שיתחזק להוציא הדברים מלבו שלא להאמינם, ויקבל על עצמו על להבא שלא לקבל עוד לשון הרע על אדם מישראל, ויתוודה על זה. ובזה יתקן הלאווין והעשין שעבר על ידי קבלת לשון הרע".

בביאורים ומוספים מביאים מדברי ה'חפץ חיים' לקמן, כי האופן לעשות כן הוא על ידי שיתבונן כי החשוד לספר לשון הרע, חשוד גם לשקר, להחליף ולהוסיף. ועוד הוסיף לקמן שכל שינוי בפרטים יכול לשנות את כל המשמעות, ואם חסר לו את הרקע של הסיפור, יתכן שאין הדבר כפי שהתקבל. וכבר נתן ה'חפץ חיים' עצה נפלאה לעיל, שאם מצליח לדון אותו לכף זכות באופן שאינו מתבזה בעיניו, מותר לו להאמין לעובדות ששמע, כיון שסוף-סוף אין כאן גנאי על אותו פלוני.

עוד מציינים בביאורים ומוספים, שה'חפץ חיים' אינו מזכיר כאן צריך לבקש מחילה מאותו פלוני שעליו שמע את הלשון הרע. ויש שכתבו הטעם לכך, שאיסור זה אינו כעבירה שבין אדם לחברו לענין שיצטרכו מחילה עבורו, אלא אם כן הלך מחמת הסיפור ששמע וציער את חברו, שעל הצער שגרם לו יצטרך לבקש מחילתו. ומטעם זה יש שהוסיפו, שאף אסור לבקש מחילה, כי בכך יגרום לחברו צער ועגמת נפש, ולפעמים יש בזה גם איסור רכילות, שהרי חברו יכול להבין מיד מי הוא שסיפר הדברים.

היום נלמדים שני הסעיפים האחרונים בכלל ו' מהלכות לשון הרע. בסעיף י"א חוזר ה'חפץ חיים' ומסכם, כי מה שאמרו שצריך לחוש ללישנא בישא, הכוונה רק לשמור עצמו מנזק, אבל חלילה לעשות שום מעשה, לגרום לו נזק, בושה וכדומה, וכל שכן שאינו יכול לפטור עצמו מחיוב כלשהו שהוא חייב לו.

בהגה"ה מצייר ה'חפץ חיים' דוגמה מצויה לכך, כגון שיש בעיר אנשים שמוחזקים לעניים וצריך לתת להם צדקה, ואחד הו' ציא עליהם דבה שבאמת אינם עניים, ורק עושים עצמם כעניים, ובכך גורם שהרבה אנשים יפסיקו לתמוך בהם, וכותב: "על פי דין תורה הוא עולה רבה, כי דבר זה נכנס בכלל מקבל לשון הרע ממש". כי על פי תורה העני הזה עדיין עומד בחזקתו מקדמת דנא שהוא עני, כל זמן שלא הוכח ההיפך. ורק צריך לחוש לדברי המספר ולבדוק את הדברים.

בביאורים ומוספים הביאו שיש מוכיחים מלשון ה'חפץ חיים', שמדובר דוקא במי שכבר הוחזק כעני, אבל אחד שהגיע זה עתה ולא הוחזק כלל כעני, לכאורה מותר לחשוש ולהפסיק לתת לו נדבות עד שיבררו הדברים. וכן מי שהתבקש ע"י אשה עניה לאסוף כסף בבית מדרש עבור הכנסת כלה וכדו', ולאחר שהתחיל לאסוף אמר לו אחד שאשה זו רמאית, אזי אם לא הוחזקה בעיר זו כעניה, מותר לו לחשוש לדברים ולעכב את המשך איסוף הכספים עד שיברר הדברים לאשורם.

דוגמה נוספת לכך שאסור לאדם לפטור עצמו מחיובו כלפי הזולת בגלל לשון הרע, מביאים בביאורים ומוספים: אדם ששמע על אחד מעובדיו שאינו עובד כראוי, אסור לו לפטור על סמך זאת